

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

กรมวิชาการ (2544 : บทนำ) กล่าวว่า ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ ให้มีความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี ชีวทัศน์ โลกทัศน์ และสุนทรียภาพ โดยบันทึกไว้เป็นวรรณคดีและวรรณกรรมอันล้ำค่า ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรค่าแก่การเรียนรู้ เพื่ออนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

โรงเรียนบ้านเม็กดำ (2546 : 2) ได้กำหนดให้ภาษาเป็นเครื่องมือในการอ่านและการแสวงหาความรู้ ซึ่งภาษาข่อมมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา ตามสภาพวัฒนธรรม ตามสภาพสังคมและเศรษฐกิจ การใช้ภาษาเป็นทักษะที่ผู้ใช้ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญไม่ว่าจะเป็นทักษะการอ่าน การเขียน การพูด การฟัง และการสื่อสารต่างๆ รวมทั้งต้องใช้ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษาเพื่อสื่อสารให้เกิดประสิทธิภาพและ ใช้อย่างคล่องแคล่ว มีวิจารณญาณ และมีคุณธรรม และภาษาไทยถือว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้สื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและตรงตามจุดมุ่งหมาย ดังนั้น การอ่านจึงเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเพราะการอ่านเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในรายกลุ่มสาระ การเรียนรู้อื่นๆ การอ่านจึงเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและเป็นสิ่งที่จำเป็นมากในการดำรงชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน เพราะปัจจุบันวิทยาการและเทคโนโลยีต่างๆ ได้เปลี่ยนแปลงและก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว คนเราจึงต้องมีทักษะการอ่านเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทันโลกทันเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ทักษะการอ่านเป็นกระบวนการที่ต้องฝึกฝนกันมาตลอด ตั้งแต่การศึกษาคำศัพท์ที่เป็นกลุ่มคำ ทั้งเป็นประโยคและข้อความ และการอ่านถือว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อใช้

ในการสื่อสาร และการเรียนรู้ในระดับสูงขึ้นอีกทั้งภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร และเป็นมรดกของชาติ จุดประสงค์ของการเรียนภาษาไทย จึงมุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะ ด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

โรงเรียนบ้านเม็กดำ (2546 : 3) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า การเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวข้องกับความคิดของมนุษย์ เพราะภาษาเป็นสื่อของความคิด การเรียนรู้ภาษาไทยจึงต้อง ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดสร้างสรรค์ คิดวิพากษ์วิจารณ์ คิดตัดสินใจแก้ปัญหา และวินิจฉัยอย่าง มีเหตุมีผล ขณะเดียวกันการใช้ภาษาอย่างมีเหตุผล ใช้ในทางสร้างสรรค์ และใช้ภาษาอย่าง สละสลวยงดงาม ย่อมสร้างเสริมบุคลิกภาพของผู้ใช้ภาษาให้เกิดความน่าเชื่อถือและเชื่อถือด้วย ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การอ่านและการฟังเป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราว ความรู้และประสบการณ์ ส่วนการพูดและการเขียนเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ความรู้และประสบการณ์ การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสารให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ได้อย่างพินิจ พิเคราะห์สามารถเลือกใช้คำ เรียบเรียงความคิด ความรู้ และใช้ภาษาได้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ ได้ตรงตามความหมาย และถูกต้องตามกาลเทศะ บุคคล และมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาสำรวจสภาพการจัดการเรียนการสอนเบื้องต้นของนักเรียน โรงเรียน บ้านเม็กดำ ในปีการศึกษา 2548 พบว่านักเรียนที่มาเข้าเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3 ส่วนใหญ่ เป็นนักเรียนกลุ่มที่มีผลการเรียนต่ำถึงระดับปานกลาง โดยการทดสอบเพื่อจัดห้องเรียนใน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าคะแนนจากการสอบกลุ่มสาระภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 55.87 และผลจากการสอบปลายปีกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยประจำปีการศึกษา 2548 ของช่วง ชั้นที่ 3 พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 65.01 โรงเรียนบ้านเม็กดำ (2548 : 21) สรุปว่าทักษะ การอ่านถือว่าเป็นทักษะที่มีปัญหาและส่งผลกระทบต่อการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระอื่นๆ ปัญหาดังกล่าวนำไปสู่ผลการสอบประเมินระดับชาติของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งในปีการศึกษา 2548 พบว่าผลการประเมิน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 44.89 และทักษะการอ่านมีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 48.59

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 (2547 : 30) สรุปผลการเรียน ไว้ว่า ทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนการผ่านต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดและ โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนพบว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ย 64.59 เมื่อนำมาวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง พบว่าผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง ที่ส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์นี้ คือ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ข้อที่ 4

การอ่านเชิงวิเคราะห์ และประเมินค่า โดยการแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

โรงเรียนบ้านเม็กดำ (2548 : 9) ได้กำหนดเป้าหมาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ไว้ร้อยละ 70 แสดงให้เห็นว่าผลการสอบประเมินรายปีของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไม่ถึงเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด ดังนั้นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยคือ ทักษะการอ่าน ซึ่งผู้วิจัยได้ประเมินคุณภาพนักเรียน ด้านทักษะการอ่านเบื้องต้นเพื่อจัดกลุ่มที่มีปัญหาทักษะด้านการอ่าน ซึ่งเป็นปัญหาที่รุนแรง หากไม่รีบแก้ไขก็จะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมด จึงจำเป็นต้องรีบแก้ไข เพราะทักษะการอ่านเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ในวิชาอื่น ๆ ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีผู้วิจัย ดังนี้

กล้า พิมพวงษ์ (2543 : 49) สรุปว่า หลังการทดลองนักเรียนกลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรม CIRC มีความสามารถในการอ่านจับใจความสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่า การเรียนแบบร่วมมือ มีวิธีการที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ที่คิดว่า การเรียนตามปกติ

จันทร์วาดดี กองเงิน (2547 : 86) ได้วิจัยเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านตามทฤษฎีอภิปัญญา (Metaphysical Theory) กับการสอนอ่านตามคู่มือครู ผลการวิจัยทดสอบความแตกต่างรายคู่หลังการทดลอง ทั้ง 4 กลุ่ม พบว่านักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนการอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญาที่เรียนแบบร่วมมือ หลังการทดลองมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญาที่เรียนแบบรายบุคคล สูงกว่ากลุ่มที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านตามคู่มือครูที่เรียนแบบร่วมมือ และสูงกว่ากลุ่มที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านตามคู่มือครูที่เรียนแบบรายบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จิรธดา ก้วพิสมัย (2545 : 80) เรื่องการพัฒนาแผนการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าแผนการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 83.00/83.29 และมีค่าดัชนีประสิทธิผล 0.61 แสดงว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 61

บุญโถม ทองผา (2547 : 58) วิจัยเรื่องการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ประสบผลสำเร็จเป็นทีม พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีประสิทธิภาพ 82.26/80.96 และค่าดัชนีประสิทธิผล 0.71 แสดงว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 71.40

หงษ์สา ดวงจันทร์โชติ (2547 : 87) ได้วิจัยเรื่องการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหาค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.19 และหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 94.37 และมีประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 91.61 แสดงว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80

งานวิจัยที่ผู้วิจัยกล่าวมาเป็นงานวิจัยการแก้ปัญหาทักษะการอ่านที่มีลักษณะปัญหา เช่นเดียวกับที่ผู้วิจัยพบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ งานวิจัยที่ผู้วิจัยที่ศึกษามานี้ เป็นการสร้างแบบฝึกและหนังสืออ่านเพิ่มเติมมาช่วยแก้ปัญหาของนักเรียนเท่านั้น จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยมาทั้งหมด สรุปได้ว่าการสร้างแบบฝึกในการแก้ปัญหาผู้เรียนเป็นการเรียนรู้เพียงทางเดียว แต่ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการนำนวัตกรรมที่มีความทันสมัย ใช้เทคโนโลยี สมัยใหม่เข้ามาช่วยในการแก้ปัญหาของผู้เรียน เช่นการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จะสามารถแก้ไขปัญหาด้านทักษะการเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนได้ ซึ่งในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนนี้ เทเลอร์ (Taylor. 1980 : 3-4) กล่าวไว้ว่า การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียน การสอนมี 3 ลักษณะคือ 1) ใช้เพื่อนำเสนอสาระความรู้ (Tutor) ได้แก่การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อเป็นสื่อในการนำเสนอบทเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ต้องการ 2) ใช้เพื่อเป็นเครื่องมือ (Tool) ได้แก่การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อประกอบใน การเรียนการสอน 3) ใช้เป็นเครื่องมือฝึก (Tutee) เช่น การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการฝึกทักษะในด้านต่างๆ เช่น ทักษะคณิตศาสตร์ ซึ่งคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อการสอนที่นิยมกัน อย่างแพร่หลาย เพราะเป็นวิธีที่เปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถความสนใจ และความพร้อม ของตนเอง นับว่าเป็นสื่อที่ดีมากในปัจจุบัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยการเรียนแบบร่วมมือ ทั้งนี้เพราะต้องการให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข และสามารถอ่านหนังสือในเชิงวิเคราะห์ได้ โดยผู้วิจัยได้นำ

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย มาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งน่าจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ แต่เนื่องจากโรงเรียนบ้านเม็กคำ มีความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีโดยมีห้องคอมพิวเตอร์ 1 ห้องเรียน จำนวน 20 เครื่อง ซึ่งโดยเฉลี่ย 2 คน ต่อ 1 เครื่อง ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่ทำให้เกิดการกระตุ้นความคิดซึ่งกันและกัน ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อช่วยกันเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความทึรวบยอด ทักษะและความเข้าใจ มีความสุขในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (Slavin, 1995 : 135)

จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้พัฒนาและปรับปรุงกิจกรรม การเรียนการสอน โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือต้องการนำคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีใหม่ๆ มาจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรม เน้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในการทำงาน สมาชิกทุกคนจะช่วยเหลือเกื้อกูลสนับสนุนความสำเร็จของกันและกัน คนที่เก่งกว่ามีหน้าที่ช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่า ต้องการให้นักเรียนเป็นคนรู้จักวิเคราะห์มากกว่าเป็นผู้รับสารหรือรับข้อมูลเพียงอย่างเดียว และทั้งนี้ผู้วิจัยต้องการให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยความเข้าใจ เรียนรู้วิธีการแปลความหมายสิ่งที่ได้อ่านรวมทั้งมุ่งมั่นให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าตัดสินใจ สามารถคิดวางแผนและคิดระดมสมอง ร่วมกันเป็นกลุ่มได้ ขอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ผู้วิจัยจึงพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ระบบมัลติมีเดีย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ที่มีลักษณะบทเรียนที่มี เนื้อหาแบบฝึก และแบบทดสอบ เพื่อที่จะให้ผู้เรียนใช้ความสามารถที่แตกต่างของแต่ละคน มาเรียนรู้ร่วมกัน ช่วยเหลือกัน และนักเรียนเกิดความรู้ความทึรวบยอด ทักษะและความเข้าใจ มีความสุขในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตลอดจนสามารถวัดผลประเมินด้วยตนเองและเป็นกลุ่มได้ ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าน่าจะเป็นแนวทางเลือกหนึ่งในการแก้ปัญหาด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียน ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์

ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย ที่พัฒนาขึ้น โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดียที่พัฒนาขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้น โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีคะแนนด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2549 จำนวน 4 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 137 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนบ้านเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2549 จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 34 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ และความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์

3. เนื้อหา

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สร้างขึ้นตามหลักสูตร สถานศึกษา พ.ศ.2546 โดยนำเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 เรื่องหลักการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งประกอบด้วย

3.1 เรื่องสั้น 3 เรื่อง ได้แก่

3.1.1 เรื่องสายน้ำชำระบาป

3.1.2 เรื่องยาย

3.1.3 เรื่องหมาถั่ง

3.2 บทความ 3 เรื่อง ได้แก่

3.2.1 เรื่องการศึกษาตามอัชชาสัย

3.2.2 เรื่อง ตามไปเรียนวิทยาศาสตร์ที่สวนไร้ดินกับ สสวท.

3.2.3 เรื่องปัจจัยเสี่ยงโรคหัวใจขาดเลือดในคนไทย

3.3 สารคดี 3 เรื่อง ได้แก่

3.3.1 เรื่องน้ำเหนือเมื่อต้นหนาวเจ้าพระยา-ป่าสัก

3.3.2 เรื่อง ทุกขภัยกับสายใยในสังคม

3.3.3 เรื่องการศึกษาไทย กับความรู้ที่ไม่ก่อให้เกิด ปัญญา

3.4 ข่าวในหนังสือพิมพ์ 3 เรื่อง ได้แก่

3.4.1 เรื่องแมนร่างกายพิการแต่ความมุ่งมั่นในการใช้ชีวิตเกินร้อย

3.4.2 เรื่องจับพ่อค้าลักลอบนำเข้ายากระตุ้นอารมณ์ทางเพศ

3.4.3 เรื่องมือดีจี้ก้น! สาวเชียร์เบียร์ฟื่องแฟน

4. สถานที่

โรงเรียนบ้านเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มหาสารคาม เขต 2

5. ระยะเวลา

ระยะเวลาในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ใช้เวลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัย เรื่องการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเม็กดำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งอาศัยกรอบแนวคิดและทฤษฎีดังนี้

1. การวิจัยการอ่านเชิงวิเคราะห์ ได้สร้างขึ้นตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่กล่าวไว้ในหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยว่า ผู้เรียนต้องสามารถอ่านเชิงวิเคราะห์และประเมินค่า โดยการแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้

2. การออกแบบพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย ได้พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการพัฒนาบทเรียนโดยใช้ ประเภทการสอนแบบเนื้อหา (Tutorials) ตามรูปแบบการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ของประวิทย์ สิมมาทัน (2547 : 18-22) ดังนี้

2.1 การออกแบบเนื้อหา

2.2 การเขียนผังงาน (Flowchart)

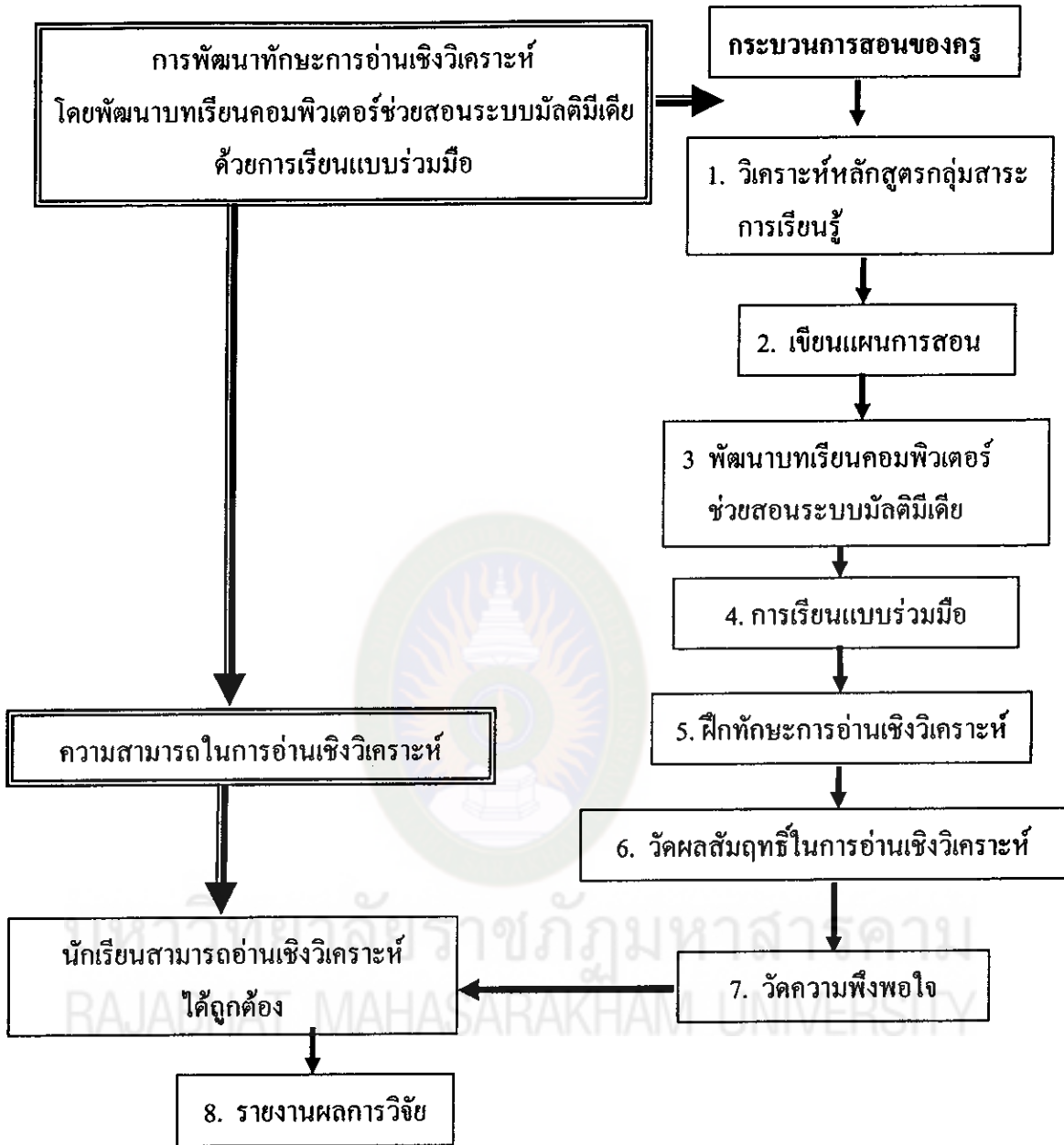
2.3 โครงสร้างการนำเสนอ

2.4 การเขียนป้ายแผ่นงาน (Story Board)

3. การเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดการเรียนแบบร่วมมือ พบว่าการเรียนแบบร่วมมือเป็นการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม ได้ช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน ได้ฝึกมารยาททางสังคม ได้ฝึกการพูด การฟัง การอภิปรายและการศึกษาค้นคว้า

ซึ่งกรอบและแนวคิดในการวิจัย สามารถสรุปได้ ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง ทักษะการอ่านพิจารณา จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร บทความ เรื่องสั้น สารคดี จากเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในเนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย หมายถึง การสร้างบทเรียนตามขั้นตอนการพัฒนาบทเรียน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในลักษณะของมัลติมีเดีย ซึ่งประกอบด้วยภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว ตัวอักษร เสียงบรรยาย เสียงดนตรี โดยมีการแสดงผลทางจอภาพเป็นตัวอักษร รูปภาพ และเสียง เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยการเรียนแบบเป็นกลุ่ม ที่สร้างขึ้นจากเนื้อหาการอ่านเชิงวิเคราะห์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

3. แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ

4. การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) หมายถึง การเรียนรู้เป็นกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน ซึ่งภายในกลุ่มจะมีหน้าที่แตกต่างกัน คือ

- 4.1 หัวหน้ากลุ่ม มีหน้าที่พิจารณาตัดสินใจในการเรียนรู้ของเนื้อหา
- 4.2 เจ้าหน้าที่ เป็นผู้ที่มีทักษะเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์
- 4.3 เลขากลุ่ม มีหน้าที่จดบันทึกสรุปความรู้ ของแต่ละบทเรียน

5. เทคนิค Jigsaw II หมายถึง เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือที่แบ่งหน้าที่ให้ผู้เรียนในกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน โดยให้แต่ละคนศึกษาในเรื่องที่ตนเองรับผิดชอบ แล้วนำเรื่องที่ศึกษาไปสรุปความรู้ในกลุ่มใหญ่ แล้วจึงกลับมาสรุปบทเรียนทั้งหมดร่วมกันอีกครั้งในกลุ่มของตนเอง

6. ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย หมายถึง คุณภาพของบทเรียนในการสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก คือ ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากการฝึกปฏิบัติทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย

80 ตัวหลัง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากคะแนนการทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์ หลังเรียน

7. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยการเรียนแบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเม็กคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่วัดโดยการวัดความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครูมีสื่อ นวัตกรรม ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระภาษาไทย ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ถูกต้อง
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย ในหัวข้อเรื่องอื่นๆ เพื่อพัฒนาการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY